

Dotyczy: wniosku o podjęcie działań koordynacyjnych przez Prezesa Rady Ministrów w sprawie praktyki Poczty Polskiej S.A. polegającej na egzekwowaniu od przedsiębiorców opłat abonamentowych RTV, odsetek, kosztów upomnienia i kosztów egzekucyjnych za okres pandemii COVID-19

Szanowny Panie Premierze,

działając w imieniu XXX., zwracam się z wnioskiem o podjęcie działań koordynacyjnych przez Prezesa Rady Ministrów w sprawie nierozwiązanego od kilku lat problemu wykładni art. 15l ustawy COVID-19 oraz praktyki Poczty Polskiej S.A. polegającej na dochodzeniu od przedsiębiorców opłat abonamentowych RTV za okres pandemii COVID-19, wraz z odsetkami, kosztami upomnienia i kosztami egzekucyjnymi.

Niniejsze pismo nie jest wyłącznie skargą indywidualną jednej spółki. Sprawa dotyczy szerszego problemu systemowego, który od lat jest sygnalizowany przez przedsiębiorców, parlamentarzystów oraz media, a mimo to nie został dotąd rozwiązany w sposób jednolity i sprawiedliwy.

I. Istota problemu

Art. 15l ustawy COVID-19 przewidywał, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii od przedsiębiorców wstrzymuje się pobieranie m.in. opłat abonamentowych, o których mowa w ustawie z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych.

Z uzasadnienia projektu ustawy wynikało, że celem tej regulacji było odciążenie przedsiębiorców od opłat audiowizualnych i abonamentowych w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa, w szczególności przedsiębiorców z branży gastronomicznej, hotelarskiej i usługowej.

Pomimo tego Poczta Polska S.A. przyjęła wykładnię, zgodnie z którą „wstrzymanie pobierania” opłat abonamentowych oznaczało wyłącznie czasowe odroczenie płatności. W konsekwencji przedsiębiorcy są obecnie obciążani nie tylko należnością główną, lecz także odsetkami, kosztami upomnienia i kosztami egzekucji administracyjnej.

Taka praktyka prowadzi do skutku sprzecznego z celem tarczy antykryzysowej. Przepis, który miał realnie odciążyć przedsiębiorców w okresie administracyjnych ograniczeń działalności, został w praktyce zinterpretowany w sposób pozbawiający go rzeczywistego znaczenia ochronnego.

II. Naruszenie zasady zaufania obywateli i przedsiębiorców do państwa

W okresie pandemii przedsiębiorcy otrzymywali komunikaty publiczne, z których wynikało, że w czasie obowiązywania przepisów tarczy antykryzysowej nie muszą płacić abonamentu RTV oraz opłat audiowizualnych.

Przedsiębiorcy mogli zatem pozostawać w uzasadnionym przekonaniu, że ustawowe „wstrzymanie pobierania” opłat oznacza realną ulgę, a nie jedynie odroczenie płatności, po którym po kilku latach zostaną obciążeni pełną należnością, odsetkami, kosztami upomnienia i kosztami egzekucyjnymi.

W państwie prawa nie można akceptować sytuacji, w której publiczne komunikaty oraz uzasadnienie projektu ustawy tworzą po stronie przedsiębiorców przekonanie o zwolnieniu albo realnym odciążeniu z opłat, a następnie organy państwa lub podmioty wykonujące zadania publiczne przyjmują wykładnię przeciwną i przerzucają skutki tej niejasności na przedsiębiorców.

Taka praktyka narusza zasadę zaufania obywateli i przedsiębiorców do państwa oraz stanowionego przez nie prawa. Państwo nie może najpierw komunikować przedsiębiorcom ulgi, a następnie po latach traktować ich jak zwykłych dłużników zalegających z opłatami i obciążać ich odsetkami oraz kosztami egzekucji administracyjnej.

III. Brak jednolitego stanowiska państwa

Problem był już przedmiotem licznych wystąpień parlamentarnych, w tym interpelacji nr 18327 posła Marcina Kierwińskiego, interpelacji nr 18639 w sprawie niezrozumiałego pobierania opłat abonamentowych od przedsiębiorców, interpelacji nr 19238 posłanki Barbary Dolniak, interpelacji nr 4545 posła Tomasza Głogowskiego oraz interpelacji nr 15249 poseł Moniki Wielichowskiej, zainicjowanej na wniosek XXX.

Problem był również przedmiotem oświadczenia senatorów Krzysztofa Kwiatkowskiego i Wadima Tyszkiewicza z dnia 26 listopada 2021 r., skierowanego do Prezesa Rady Ministrów. Senatorowie wskazali w nim, że Poczta Polska S.A. zaczęła kwestionować znaczenie pojęcia „wstrzymuje się”, przyjmując, że nie oznaczało ono zwolnienia z opłat, lecz jedynie odroczenie zapłaty w czasie. Senatorowie zakwestionowali taką wykładnię, wskazując, że ustawowo wstrzymane pobieranie opłat abonamentowych powinno być interpretowane jako zupełne zwolnienie z tych opłat i skutkować ich niepobieraniem w przyszłości.

Pomimo tych wystąpień sprawa nie została rozwiązana systemowo. Odpowiedzi udzielane na interpelacje sprowadzały się zasadniczo do powielania stanowiska Poczty Polskiej S.A. albo do wskazywania braku właściwości danego ministra. W rezultacie przedsiębiorcy zostali pozostawieni indywidualnym sporom z Poczta Polską S.A., organami egzekucyjnymi i sądami administracyjnymi.

IV. Nierówne traktowanie przedsiębiorców

Obecnie wykładnia skutków art. 15l ustawy COVID-19 nie jest jednolita. Odmienne stanowiska prezentowane są przez Poczta Polską S.A., organy administracji oraz sądy administracyjne.

W państwie prawa nie może mieć miejsca sytuacja, w której przedsiębiorcy znajdujący się w analogicznej sytuacji prawnej i faktycznej są traktowani odmiennie w zależności od tego, jaki organ albo sąd ocenia skutki „wstrzymania pobierania” opłat. Jeden przedsiębiorca może uzyskać ochronę przed odsetkami i kosztami egzekucyjnymi, podczas gdy inny, w porównywalnej sytuacji, zostanie obciążony pełną należnością, odsetkami, kosztami upomnienia i kosztami egzekucji administracyjnej.

Taki stan narusza zasadę pewności prawa, zasadę równego traktowania przedsiębiorców oraz zasadę zaufania obywateli do państwa.

V. Sprawa XXX

XXX prowadzi działalność hotelarską i gastronomiczną. Spółka należała zatem do grupy przedsiębiorców, których regulacja art. 15l ustawy COVID-19 miała chronić.

Pomimo tego Poczta Polska S.A. dochodziła od spółki opłat abonamentowych RTV za okres obejmujący czas pandemii i ustawowego wstrzymania poboru opłat. Następnie należności te skierowano do egzekucji administracyjnej.

Od XXX pobrano nie tylko należność główną, lecz także odsetki, koszty upomnienia i koszty

egzekucyjne. Spółka konsekwentnie podnosi, że art. 15l ustawy COVID-19 wyłączał możliwość dochodzenia tych należności w przyjęty przez Poczta Polską S.A. sposób, a co najmniej wyłączał możliwość naliczania odsetek, kosztów upomnienia i kosztów egzekucyjnych za okres ustawowego wstrzymania poboru opłat.

VI. Konieczność działania Prezesa Rady Ministrów

Dotychczasowe działania poszczególnych parlamentarzystów oraz odpowiedzi resortów nie doprowadziły do rozwiązania problemu. Sprawa jest rozproszona między Poczta Polską S.A., Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego, ministra właściwego do spraw aktywów państwowych, ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców, który w zasadzie zachowuje się ja rzecznik Poczty Polskiej S.A., a nie rzecznik tych, których powinien reprezentować.

Właśnie dlatego zasadne jest podjęcie działań koordynacyjnych przez Prezesa Rady Ministrów. Problem nie może być nadal odsyłany między instytucjami, podczas gdy przedsiębiorcy ponoszą realne konsekwencje finansowe w postaci odsetek i kosztów egzekucji.

VII. Wnioski

Wnoszę o:

1. podjęcie przez Prezesa Rady Ministrów działań koordynacyjnych zmierzających do ustalenia jednolitego stanowiska Rady Ministrów w sprawie skutków art. 15l ustawy COVID-19 dla opłat abonamentowych RTV;
2. zobowiązanie właściwych ministrów do przedstawienia stanowiska w zakresie dopuszczalności dochodzenia od przedsiębiorców opłat abonamentowych RTV za okres pandemii COVID-19;
3. zobowiązanie właściwych ministrów do przedstawienia stanowiska w zakresie dopuszczalności naliczania przedsiębiorcom odsetek, kosztów upomnienia i kosztów egzekucyjnych za okres ustawowego wstrzymania poboru opłat;
4. wystąpienie do Poczty Polskiej S.A. o przedstawienie podstawy prawnej naliczania odsetek i kosztów egzekucyjnych od należności objętych art. 15l ustawy COVID-19;
5. wystąpienie do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji o zajęcie jednoznacznego stanowiska w sprawie skutków art. 15l ustawy COVID-19 dla opłat abonamentowych RTV;
6. rozważenie wydania przez właściwego ministra objaśnień prawnych dotyczących skutków art. 15l ustawy COVID-19 wobec przedsiębiorców;
7. rozważenie inicjatywy legislacyjnej albo innego działania systemowego, które zakończy spór interpretacyjny i zapewni równe traktowanie przedsiębiorców;
8. wskazanie, który organ administracji rządowej jest właściwy do koordynacji tej sprawy, skoro dotychczasowe odpowiedzi resortów prowadziły do rozproszenia odpowiedzialności;
9. udzielenie odpowiedzi, czy w ocenie Prezesa Rady Ministrów zgodne z zasadą zaufania obywateli do państwa jest obciążanie przedsiębiorców odsetkami i kosztami egzekucji za okres, w którym ustawodawca wstrzymał pobieranie opłat abonamentowych.

VIII. Podsumowanie

Sprawa nie dotyczy wyłącznie XXX. Dotyczy szerszej grupy przedsiębiorców, którzy w okresie pandemii działali w zaufaniu do przepisów tarczy antykryzysowej oraz komunikatów publicznych państwa.

Od kilku lat problem jest sygnalizowany w interpelacjach poselskich, oświadczeniach senatorskich i publikacjach branżowych, jednak nadal nie został rozwiązany systemowo. Nie można zaakceptować sytuacji, w której państwo wprowadza przepis mający odciążyć przedsiębiorców, a następnie – wskutek niejasnej wykładni – ci sami przedsiębiorcy są obciążani pełną należnością, odsetkami i kosztami egzekucji.

Wnioskodawca wnosi zatem o potraktowanie niniejszego wystąpienia jako wniosku o podjęcie działań systemowych i koordynacyjnych przez Prezesa Rady Ministrów.

Z poważaniem
XXX